

Sygn. akt XII C 1141 / 19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Iga Witkowska**

po rozpoznaniu w dniu 20.10.2020 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. S. i B. S.**

przeciwko (...) **S.A. we W.**

o zapłatę 273.970,26 zł

I. zasądza od pozwanego na rzecz powodów **13.550,62 zł** (trzyście tysięcy pięćset pięćdziesiąt złotych, sześćdziesiąt dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 05.11.2019 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powodów na rzecz pozwanego po **4.847,89 zł** kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od tej kwoty za okres od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

XII C 1141 / 19

UZASADNIENIE

Powodowie M. S. i B. S. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego (...) S.A. we W. 273.970,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 29.10.2019 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podali, że w dniu 30.12.2005 r. zawarli z (...) S.A. umowę o kredyt hipoteczny nr (...) na kwotę 358.239,51 zł. Celem kredytu było finansowanie remontu lokalu użytkowego nr (...) położonego w P. (...)-(...) W.. Warunki umowy kredytu zostały określone we wzorcach umownych przedłożonych powodom przez pozwanego. Treść ww. wzorców nie była uzgadniana indywidualnie z powodami i nie mieli oni żadnego wpływu na ukształtowanie jej postanowień. Mechanizm wzajemnych rozliczeń stron umowy kredytu nie może być uznany za odpowiadający wymaganiom uczciwego obrotu. Postanowienia § 2 ust. 1, § 3 ust. 2, § 5 ust. 3 i § 5 ust. 5 umowy kredytu stanowią tzw. klauzule indeksacyjne (waloryzacyjne), których treść należy uznać za niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ kc, a w konsekwencji za bezskuteczne wobec powodów. Sporne klauzule nie mieszczą się w dyspozycji art. 69 ust. 1 prawa bankowego i skutkują jedynie podwyższeniem zobowiązań powodów wobec pozwanego. Postanowienie te kształtują prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Klauzule indeksacyjne nie odwołują się do obiektywnych wskaźników,

na które powodowie mogliby mieć wpływ lub chociażby możliwość weryfikacji, lecz pozwalają wyłącznie pozwanemu na określenie miernika wartości wedle swojej woli. Umowa kredytu nie daje powodom żadnego instrumentu pozwalającego bronić się przed decyzjami banku w zakresie wyznaczania kursu CHF czy też je weryfikować. W istocie nie wiadomo, jakim miernikiem wartości pozwany posłużył się do przeliczenia kapitału kredytu po jego wypłacie oraz poszczególnych rat. Pobierany przez pozwanego spread stanowi prowizję na jego rzecz, której wysokości powodowie nie mogli oszacować. Pozwany przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem CHF poprzez wyznaczenie w tabelach kursów walut obcych kursu kupna/sprzedaży CHF oraz wartości spreadu walutowego. Umowa kredytu nie precyzuje sposobu ustalania kursu wymiany walut wskazanego w tabeli kursów pozwanego. Przepis art. 69 ust. 1 prawa bankowego w zakresie, w jakim określa obowiązek kredytobiorcy zwrotu otrzymanej kwoty kredytu, stanowi normę bezwzględnie wiążącą (ius cogens), wyklucza możliwość waloryzowania (indeksowania) tej kwoty na podstawie innych mierników wartości. Treść kwestionowanych postanowień umożliwiała pozwanemu jednostronne kształtowanie sytuacji powodów w zakresie wysokości zobowiązania, przez co zakłócona została równowaga pomiędzy stronami umowy kredytu. Ratio legis art. 69 ust. 1 prawa bankowego polega na tym, że w sposób wiążący kształtuje elementy konstrukcyjne umowy kredytu, a co za tym idzie, nie jest dopuszczalna waloryzacja umowna części kapitałowej tego świadczenia na podstawie art. 358⁽¹⁾ § 2 kc. Mechanizm spornych klauzul indeksacyjnych powoduje, iż wysokość zadłużenia powodów względem pozwanego jest w zasadzie nieokreślona. Już w dniu wypłaty środków powodowie zobowiązani byli spłacić na rzecz pozwanego inną kwotę niż ta, którą pożyczyci. Zawarcie w umowie klauzul niedozwolonych powoduje nieważność całej umowy kredytowej. Zdaniem powodów umowa kredytu winna ulec uznaniu za nieważną ze skutkiem ex tunc – z uwagi na sprzeczność z obowiązującymi przepisami prawa oraz brak możliwości jej wykonania.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. we W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów kosztów procesu.

Pozwany zaprzeczył, aby powodowie zawierając umowę działali jako konsumenci, umowa była nieważna bądź zawierała postanowienia niedozwolone, powodowie zostali obciążeni dodatkową płatnością, stanowiącą różnicę pomiędzy kursem kupna i kursem sprzedaży, pozwany przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu walutowego kursem CHF.

Pozwany wskazał, że wniosek kredytowy związany był z finansowaniem remontu lokalu użytkowego położonego w P. (...) W., w którym powód prowadził działalność gospodarczą pod nazwą Z. (...). Powód nie występował w sprawie jako konsument. Podniósł, że w dniu podpisania umowy kurs kupna CHF obowiązujący u pozwanego wynosił 2,4080, tym samym powodowie powinni się spodziewać, że zindeksowana kwota kredytu wyniesie 148.770,56 CHF. Odwołał się do operacji walutowych dokonywanych przez Bank w związku z finansowaniem akcji kredytowych. Podniósł, że sposób ustalania kursów walutowych był ściśle powiązany z sytuacją panującą na rynkach walutowych oraz z kursami rynkowymi. Wskazał na dopuszczalność zawarcia umowy kredytu indeksowanego i jej zgodność z zasadą swobody umów. Wskazał wreszcie, że do przeliczenia spłat stosowany był kurs sprzedaży NBP, a nie kurs stosowany przez Bank, który niejednokrotnie był niższy od kursu, po jakim uruchomiono kredyt, co oznacza, że kredytobiorcy mogli spłacić kapitał niższy od otrzymanego. Przez to twierdzeniom o nierównowadze kontraktowej.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

W dniu 08.12.2005 r. M. S. i B. S. złożyli w (...) S.A. we W. wniosek kredytowy na formularzu Banku, w którym wnieśli o przyznanie kredytu w kwocie 350.000 zł (358.239,51 zł łącznie z prowizjami i opłatami) w walucie CHF, wypłaconego w 6 transzach, na okres 360 miesięcy.

Wskazali, że kredyt ma zostać przeznaczony na sfinansowanie remontu lokalu użytkowego położonego: (...)-(...) W. P. (...), działka nr (...), KW nr (...). Podali, że koszt inwestycji wynosi 1.092.000,00 zł, z czego środki własne wynoszą 742.000 zł.

M. S. oświadczył, że spłatę kredytu umożliwi mu dochód osiągany z tytułu działalności gospodarczej – Z. (...) – w wysokości netto: 3.369,02 zł, brutto: 4.159,29 zł. B. S. nie zadeklarowała własnego dochodu.

Powodowie chcieli rozwinąć prowadzoną działalność gospodarczą, prowadzenie restauracji było ich życiowym marzeniem.

Powód uzupełniał wniosek kredytowy poprzez przedłożenie w Banku dokumentów związanych z działalnością gospodarczą, jak zaświadczenia NIP, REGON, wycena nieruchomości.

/ dowód: wniosek kredytowy – k. 99-101; zeznania powódki B. S. – e-protokół z dnia

20.07.2020 r., I Cps 48/20, 00:02:52-00:09:48 k. 235-236; zeznania powoda M.

S. – e-protokół z dnia 20.07.2020 r., I Cps 48/20, 00:09:48-00:16:00 k. 235-236 /

Nieruchomość położona w miejscowości P., gmina B., powiat (...) – działka gruntu nr (...) o pow. 0,1751 ha, oznaczona Ł – łąki trwale, objęta księgą wieczystą nr (...), stanowiła własność M. S. na podstawie umowy sprzedaży z dnia 26.09.2001 r., rep. (...).

/ dowód: odpis (...) – k. 125-129; wypis z rejestru gruntów – k. 130 /

M. S. prowadził od dnia 01.03.1999 r. działalność gospodarczą, zarejestrowaną w ewidencji prowadzonej przez Wójta Gminy B. pod nrem (...), ujętą w rejestrze REGON pod nrem (...), której przedmiotem było:

- 55.30.B – Placówki gastronomiczne pozostałe,

- 55.30.A – Restauracje,

- 55.40.Z – Bary,

- 55.51.Z – Stołówki,

- 55.52.Z – Przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering).

Według stanu na dzień 31.12.2004 r. działalność była prowadzona pod nazwą Z. (...) z siedzibą w P. (...).

M. S. posiadał od 1999 r. rachunek bieżący w (...) w W..

/ dowód: opinia bankowa z dnia 17.11.2005 r. – k. 102; zaświadczenie GUS z dnia 06.11.2003 r. –

k. 136; zaświadczenie Wójta Gminy B. z dnia 31.12.2004 r. – k. 137 /

Decyzją nr (...) z dnia 29.05.2002 r. Wójt Gminy B. udzielił M. S. pozwolenia na budowę inwestycji obejmującego budowę: budynku gastronomicznego na 80 miejsc konsumpcyjnych z parkingiem na 18 miejsc parkingowych, przyłącza elektrycznego, wodociągowego i gazowego z istniejących sieci na własnej działce, zbiornia wybieralnego na ścieki – na terenie działki nr (...) położonej we wsi P., gmina B..

Decyzją z dnia 14.08.2003 r., nr (...), ostateczną z dniem 28.08.2003 r., Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w W. udzielił M. S. pozwolenia na użytkowanie budynku gastronomicznego wraz z infrastrukturą techniczną zrealizowanego na dz. (...) w P. na podstawie ostatecznej decyzji pozwolenia na budowę (...) z dnia 29.05.2002 r.

/ dowód: decyzja PINB z dnia 14.08.2003 r. – k. 103; decyzja Wójta Gminy B. z dnia

29.05.2002 r. – k. 131-132 /

Wartość nieruchomości gruntowej – działki nr (...), położonej we wsi P., gmina B., powiat (...), o pow. 1.751 m², z prowadzoną na niej inwestycją – budową budynku gastronomicznego, wynosiła na dzień 24.11.2005 r.: 742.000 zł, a po zakończeniu inwestycji: 1.042.000 zł.

/ dowód: operat szacunkowy rzeczoznawcy majątkowego A. K. z dnia

24.11.2005 r. – k. 104-124 /

Nieruchomość w P. wykorzystywana jest na potrzeby działalności gospodarczej, powodowie w niej nie zamieszkują.

/ dowód: zeznania powódki B. S. – e-protokół z dnia 20.07.2020 r., I Cps 48/20, 00:02:52-

00:09:48 k. 235-236; zeznania powoda M. S. – e-protokół z dnia 20.07.2020

r., I Cps 48/20, 00:09:48-00:16:00 k. 235-236 /

W dniu 30.12.2005 r. M. S. i B. S. oraz (...) S.A. we W. zawarli umowę kredytu hipotecznego nominowanego do CHF nr (...).

Kredyt przeznaczony był na sfinansowanie remontu lokalu użytkowego położonego: (...)

W. P. (...), działka nr (...), KW nr (...), stanowiącego własność M. S. (§ 1).

Bank udzielił powodom kredytu w kwocie 358.239,51 zł, nominowanego do waluty CHF, wg kursu kupna walut dla CHF obowiązującego w Banku w dniu uruchomienia całości kredytu lub jego poszczególnych transz – w przypadku wypłaty kredytu w transzach; kredyt został udzielony na okres 372 miesiące i miał być wypłacany w złotych polskich; okres kredytowania rozpoczął się w dniu podpisania umowy (§ 2 ust. 1).

Informacje o okresie kredytowania, kwocie kredytu w CHF, wysokości kursu ustalonego przez Bank w dniu uruchomienia kredytu, wysokości oprocentowania oraz wysokości i terminach płatności rat miały zostać określone w „Harmonogramie spłat”, przekazywanym kredytobiorcy co 6 miesięcy, na kolejny 6-miesięczny, przy czym pierwszy harmonogram miał zostać przekazany kredytobiorcy niezwłocznie po uruchomieniu kredytu (§ 2 ust. 2).

Prowizja Banku została zawarta w kwocie kredytu i wynosiła 5.373,59 zł (§ 2 ust. 3).

Oprocentowanie kredytu było zmienne, na dzień zawarcia umowy wynosiło 2,46 % (§ 2 ust. 4).

Bank zobowiązał się do uruchomienia kredytu w 6 transzach, w drodze przelewu środków, wypłacanych w okresie 6 miesięcy, licząc od dnia zawarcia umowy; pierwsza transza obejmowała m.in. (§ 3 ust. 1):

a) 5.373,59 zł tytułem prowizji Banku na rachunek nr (...),

b) 1.432,96 zł tytułem opłaty na pokrycie kosztu ryzyka ustanowienia hipoteki na rachunek nr (...),

c) 1.432,96 zł tytułem składki ubezpieczenia na życie na okres jednego roku od dnia podpisania umowy.

Kredyt miał być wypłacony w złotych polskich przy jednoczesnym przeliczeniu wysokości wypłacanej kwoty (transzy) na CHF wg kursu kupna walut dla CHF ustalanego przez Bank i obowiązującego w Banku w dniu wypłaty środków (§ 3 ust. 2).

Bank miał uruchomić kredyt nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia, w którym kredytobiorca spełnił ostatni z warunków:

a) ustanowił prawne zabezpieczenia spłaty kredytu zgodnie z § 11 ust. 1 i 6 z wyłączeniem postanowień § 11 ust. 1 lit. a,

b) udokumentował wniesienie minimalnego wkładu własnego, chyba że dokumenty potwierdzające wniesienie wkładu własnego zostały przedłożone wraz z wnioskiem kredytowym,

c) przedłożył pisemną dyspozycję wypłaty środków,

d) potwierdził złożenie we właściwym Urzędzie Skarbowym deklaracji dotyczącej podatku od ustanowienia hipoteki oraz opłacenie podatku od czynności cywilnoprawnych z tego tytułu,

e) przedłożył wniosek o wpis hipoteki do księgi wieczystej potwierdzony przez sąd wieczysto-księgowy wraz z dowodem opłaty wniosku oraz oświadczenie o ustanowieniu hipoteki,

f) przedłożył polisę ubezpieczenia nieruchomości wraz z jej cesją na Bank,

g) przedłożył dowód złożenia i opłacenia we właściwym Sądzie wniosku o zmianę sposobu użytkowania nieruchomości będącej przedmiotem kredytu.

Wysokość stopy oprocentowania mogła ulegać zmianie w każdym czasie, odpowiednio do zmiany jednego lub kilku z wymienionych czynników (§ 4 ust. 1):

1) zmiany stopy procentowej kredytu lombardowego, ustalonej i ogłaszanej przez RPP,

2) zmiany oprocentowania 1-miesięcznych lokat na rynku międzybankowym według notowań Reuters (strona WIBOR, LIBOR, EURIBOR),

3) zmiany stopy rezerwy obowiązkowej banków wynikającej z obowiązujących Bank przepisów,

4) zmiany publikowanego przez Prezesa GUS średniorocznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem,

5) zmiany marży uzyskiwanej przez Bank w odniesieniu do danego kredytobiorcy, obliczanej jako różnica między nominalnym oprocentowaniem danego kredytu, zweryfikowanym o rezerwę utworzoną przez Bank, a stawką WIBOR 1M, LIBOR 1M albo EURIBOR 1M.

Decyzję w przedmiocie ustalenia zasad oprocentowania kredytów na bazie stopy zmiennej oraz ich wysokości i zmianie podejmował Zarząd Banku (§ 4 ust. 2).

Stopa oprocentowania zmieniona obowiązywała od dnia wprowadzenia zmienionej stawki przez Bank; Bank miał pisemnie zawiadomić kredytobiorcę o zmianie oprocentowania, przesyłając aktualny harmonogram spłat (§ 4 ust. 3).

Zmiana oprocentowania kredytu nie stanowiła zmiany umowy i nie wymagała aneksu (§ 4 ust. 4).

Nadto od kredytu naliczane miały być odsetki od faktycznego zadłużenia kredytobiorcy, z zastrzeżeniem postanowień § 5 ust 8 i 9 umowy (§ 4 ust. 5).

Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty udzielonego kredytu w 360 równych ratach kapitałowo odsetkowych w terminie do 30 dnia miesiąca (§ 5 ust. 1).

Bank udzielił kredytobiorcy karencji w spłacie kapitału w okresie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy; od dnia uruchomienia I pierwszej transzy kredytu do dnia całkowitej wypłaty kredytu oraz w okresie karencji kredytobiorca zobowiązał się spłacać odsetki w terminie do dnia 30 każdego miesiąca (§ 5 ust. 2).

Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych miała zostać ustalona po przeliczeniu kwoty wypłaconego kredytu na CHF, stosownie do postanowień umowy (§ 5 ust. 3).

Raty kredytu wraz z należnymi odsetkami płatne były w złotych, w kwocie stanowiącej równowartość CHF, na rachunek kredytu nr (...) (§ 5 ust. 4).

Kwota wpłaty raty w złotych przeliczana miała być na CHF wg kursu sprzedaży obowiązującego w NBP na dzień przed datą wpływu środków do Banku (§ 5 ust. 5).

W przypadku wpłaty przed terminem wymagalności określonym w harmonogramie spłaty kwota spłaty księgowana była na nieoprocentowanym rachunku (§ 5 ust. 6).

Za czynności związane z obsługą kredytu, a zwłaszcza sporządzeniem zmian w harmonogramie spłat, a także za inne czynności wykonywane przez Bank na wniosek kredytobiorcy miały być pobierane opłaty zgodnie z obowiązującą tabelą opłat i prowizji Banku dla kredytów/pożyczek hipotecznych; tabela opłat i prowizji obowiązująca na dzień zawarcia umowy została przekazana kredytobiorcy wraz z egzemplarzem umowy kredytowej (§ 7).

Od niespłaconej w terminie raty kredytu Bank pobierał odsetki w wysokości dwukrotności aktualnej stopy oprocentowania standardowego dla tego kredytu (§ 9 ust. 2 i 3).

Zabezpieczenie kredytu stanowiły (§ 11 ust. 1):

- a) hipoteka kaucyjna do wysokości 716.479.02 zł na nieruchomości położonej (...)-(...) W. P. (...), działka nr (...),
- b) weksel in blanco z wystawienia kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową,
- c) cesja praw z polisy ubezpieczenia przedmiotu zabezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych,
- d) wskazanie Banku jako pierwszego uposażonego z tytułu ubezpieczenia na życie kredytobiorców potwierdzonego polisami nr (...), wystawioną przez B. (...) S.A., do wysokości całkowitego zadłużenia z tytułu umowy kredytu.

Do czasu ustanowienia zabezpieczeń w postaci hipoteki i cesji praw z ubezpieczenia nieruchomości kredytobiorca ustanowił na rzecz Banku prawne zabezpieczenie kredytu w postaci opłaty na pokrycie kosztu ryzyka ustanowienia hipoteki (§ 11 ust. 6).

Umowa sporządzona została w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla Banku i Kredytobiorcy (§ 13 ust. 1).

Zmiany Umowy mogły nastąpić za pisemną zgodą stron pod rygorem nieważności z wyłączeniem: zmiany harmonogramu spłaty, zmiany stopy oprocentowania, zmiany nru rachunku bankowego (§ 13 ust. 2).

Do spraw nieuregulowanych umową znajdowały zastosowanie postanowienia Regulaminu udzielania kredytów/pożyczek hipotecznych przez (...) S.A., który stanowił integralną część umowy, oraz przepisy prawa bankowego i kodeksu cywilnego (§ 13 ust. 3).

Kredytobiorcy oświadczyli, że przed zawarciem umowy doręczono im Regulamin udzielania kredytów/pożyczek hipotecznych oraz informacyjny egzemplarz umowy; ponadto potwierdzili fakt zapoznania się z tymi dokumentami i zgodzili się na przestrzeganie ich postanowień.

/ dowód: umowa kredytu nr (...) z dnia 30.12.2005 r. – k. 15-19 i k. 142-146; Regulamin

udzielania kredytów/pożyczek hipotecznych przez (...) S.A. – k. 147-150;

oświadczenie z dnia 30.12.2005 r. o ustanowieniu hipoteki – k. 151 /

Kredyt został wypłacony w transzach:

- I – 11.01.2006 r. – 68.239,51 zł, co zostało przeliczone na kwotę 27.944,11 CHF wg kursu 2,4420,
- II – 30.01.2006 r. – 60.000,00 zł, co zostało przeliczone na kwotę 24.450,87 CHF wg kursu 2,4539,
- III – 13.02.2006 r. – 60.000,00 zł, co zostało przeliczone na kwotę 24.621,45 CHF wg kursu 2,4369,
- IV – 09.03.2006 r. – 60.000,00 zł, co zostało przeliczone na kwotę 24.191,60 CHF wg kursu 2,4802,
- V – 07.04.2006 r. – 60.000,00 zł, co zostało przeliczone na kwotę 23.844,53 CHF wg kursu 2,5163,
- VI – 27.04.2006 r. – 50.000,00 zł, co zostało przeliczone na kwotę 20.442,37 CHF wg kursu 2,4459.

/ dowód: zaświadczenie z dnia 13.09.2018 r. – k. 20-21; zrzuty ekranu – k. 156-158; dyspozycje

wypłaty kredytu – k. 159-164 /

W okresie od dnia 02.02.2006 r. do dnia 31.08.2018 r. powodowie spłacili na rzecz pozwanego Banku 315.011,60 zł, co według kursu Banku stanowiło równowartość 95.640,97 CHF, w tym:

- 41.533,76 CHF kapitału,
- 54.011,05 CHF odsetek,
- 8,16 CHF odsetek karnych.

/ dowód: zaświadczenie z dnia 13.09.2018 r. – k. 20-21 /

Na podstawie uchwały o zmianie statutu z dnia 27.11.2005 r., rep. (...), (...) S.A. zmienił firmę na (...) S.A. Zmiana została zarejestrowana dnia 02.01.2006 r.

/ dowód: odpis z KRS nr (...) – k. 83-98 /

Pismem z dnia 17.10.2019 r., doręczonym dnia 21.10.2019 r., pełnomocnik powodów skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty 273.970,26 zł w terminie 3 dni, wskazując, że kwota ta stanowi poniesiony przez powodów koszt kredytu hipotecznego w związku z zatrzymanymi przez bank kwotami wynikającymi z postanowień umowy o kredyt hipoteczny nr (...) indeksowanej kursem CHF; umowa nie zawiera elementów przedmiotowych istotnych dla umowy kredytowej, powodując tym samym nieważność całej ww. umowy.

/ dowód: pismo z dnia 17.10.2019 r. – k. 30-32 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługuje na jedynie częściowe uwzględnienie.

Powodowie zażądali zwrotu świadczenia nienależnego spełnionego na rzecz pozwanego Banku w wykonaniu umowy kredytu hipotecznego z dnia 30.12.2005 r., zawierającej w ocenie powodów niedozwolone klauzule umowne, a konsekwencji nieważnej.

Zgodnie z art. 405 kc w zw. z art. 410 § 1 kc kto spełnił świadczenie nienależne, obowiązany jest do jego zwrotu. Zgodnie zaś z art. 410 § 2 kc świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Stanowisko powodów należy uznać za usprawiedliwione jedynie częściowo.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że powodom w tej sprawie nie przysługuje status konsumenta. Zgodnie z art. 22⁽¹⁾ kc konsumentem jest osoba, która zawiera z przedsiębiorcą umowę niezwiązaną z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Taka zaś sytuacja w okolicznościach tej sprawy nie zachodzi. Powodowie zaciągnęli kredyt przeznaczony na sfinansowanie remontu lokalu użytkowego – (...) w P.. Jak wynika z treści wniosku kredytowego, prowadzona przez M. S. działalność gospodarcza w postaci tego zajazdu stanowiła zasadnicze i jedyne źródło jego dochodu (powódka nie wskazała tamże własnych dochodów). Nieruchomość w P. stanowiła przy tym majątek osobisty powoda. Do wniosku kredytowego zostały dołączone dokumenty związane z działalnością gospodarczą, takie jak wypis z ewidencji organu gminy, zaświadczenie z rejestru REGON, zaświadczenie bankowe, operat szacunkowy wskazujący na wartość nieruchomości według stanu istniejącego oraz stanu możliwego do osiągnięcia po wykonaniu nakładów inwestycyjnych. Te okoliczności wskazują, że zawarcie umowy kredytu miało związek z działalnością gospodarczą powoda.

Także sami powodowie podczas przesłuchania przed Sądem Rejonowym w Wieliczce zeznali, że kredyt został zaciągnięty na potrzeby realizowanej inwestycji, która to inwestycja związana była z działalnością gospodarczą, a nadto stanowiła realizację planów życiowych, a nawet wręcz „marzeń”. Nieruchomość nie służyła zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych powodów. Stanowiła element przedsiębiorstwa generującego dochody. Oczywiście, wyniki działalności gospodarczej powoda stanowiły podstawowe źródło utrzymania rodziny (skoro powódka nie osiągała, a co najmniej nie zadeklarowała własnych dochodów), ale nie zmienia to przeznaczenia (celu) kredytu.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Cel czyli przeznaczenie kredytu stanowi zatem jeden z istotnych elementów umowy kredytu. Umowa kredytu z dnia 30.12.2005 r. miał cel gospodarczy (inwestycyjny), nie stanowiła umowy konsumenckiej. Nie ma przy tym znaczenia, że współkredytobiorcą była nieprowadząca działalności gospodarczej powódka. Małżonkowie traktowani są w takiej sytuacji jako jedność.

W konsekwencji umowa kredytu z dnia 30.12.2005 r. nie podlega w ogóle ocenie z punktu widzenia przepisów art. 385¹ kc regulujących niedozwolone postanowienia umowne, jako że regulacje te odnoszą się wyłącznie do umów zawieranych z konsumentami.

Umowa kredytu z dnia 30.12.2005 r. nie jest też nieważna z uwagi na zarzucaną jej sprzeczność z przywołanym przepisem art. 69 ust. 1 prawa bankowego.

Strony zawarły umowę kredytu typu indeksowanego do waluty obcej. Kredyt indeksowany to kredyt wyrażony od początku w złotych polskich i wypłacany w złotych polskich w kwocie wskazanej w umowie, którego wartość została dodatkowo wyrażona w walucie obcej, w tym przypadku CHF, według kursu z dnia zawarcia umowy kredytu lub z dnia wypłaty (uruchomienia) kredytu albo z innej jeszcze daty; wartość wyrażona w CHF stanowi podstawę do ustalenia wysokości rat spłaty kredytu wskazywanych w harmonogramach płatności, które to raty z kolei każdorazowo podlegają przeliczeniu na złote polskie według kursu z dnia płatności raty, z dnia poprzedzającego dzień płatności raty albo z innej jeszcze daty.

Regulacje dotyczące kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej zostały wprowadzone do art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 pr. bank. z dniem 26.08.2011 r. na mocy ustawy z dnia 26.07.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 165, poz. 984). Nie oznacza to jednak, iż przed tą datą zawarcie umowy kredytu tego rodzaju było niedopuszczalne. Przeciwnie, możliwość zawarcia umowy kredytu zawierającej tego rodzaju postanowienia mieściła się w ramach ogólnej swobody kontaktowania przewidzianej w art. 353¹ kc (por wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29.04.2015 r., V CSK 445/14; z dnia 22.01.2016 r., I CSK 1049/14).

Przedmiot umowy został opisany jako udzielenie powodom kredytu w kwocie 358.239,51 zł. Powodowie wnioskowali o przyznanie kredytu w kwocie 350.000 zł, co wraz z prowizją Banku dało sumę wskazaną w umowie (przewidzianą zresztą wcześniej także we wniosku kredytowym). Suma środków pieniężnych podlegających oddaniu do dyspozycji kredytobiorców na cel przewidziany w umowie została jednoznacznie określona.

Kredyt miał zostać wypłacony w PLN przy jednoczesnym przeliczeniu wysokości wypłaconej kwoty na CHF według kursu kupna obowiązującego w Banku w dniu wypłaty środków (§ 2 ust. 1 i § 3 ust. 2 umowy). Z kolei spłata rat kredytu miała być dokonywana w złotych po uprzednim przeliczeniu rat kapitałowo-odsetkowych według kursu sprzedaży CHF obowiązującego w NBP na dzień przed datą wpływu środków do Banku (§ 5 ust. 4 i 5 umowy).

Przywołane postanowienia umowy kredytu uwidaczniają mechanizm podwójnego przeliczania waluty kredytu, po raz pierwszy przy uruchomieniu środków do dyspozycji kredytobiorcy, po raz drugi przy dokonywaniu przez kredytobiorcę spłat zgodnie z harmonogramem.

Należy jednakże wyraźnie odróżnić samą zasadę przeliczania waluty kredytu od kwestii, po jakim kursie miałyby to przeliczenie nastąpić.

Jeżeli chodzi o samą zasadę przeliczania, Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska powodów co do wadliwości takiego postanowienia umowy kredytu czy szerzej takiej konstrukcji umowy. Owszem, istniejące ryzyko zmiany kursów walutowych na przestrzeni 30 lat kredytowania może powodować, iż kredytodawca uzyska wyższą sumę wyrażoną w złotych w porównaniu do sumy nominalnej, ale równie dobrze może on otrzymać sumę niższą od nominalnej. Korzyści po stronie banku nie zapewnia samo przeliczanie waluty kredytu, ale zastosowanie określonego kursu dla takiego przeliczenia.

Przeliczenie kredytu wyrażonego nominalnie w walucie polskiej na walutę obcą i odwrotnie według oznaczonego kursu waluty obcej należy uznać za co do zasady dopuszczalne i zgodne z ustawą. Zgodnie z art. 358¹ § 2 kc strony umowy, w szczególności umowy kredytu, mogą zastrzec, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądź

miernika wartości (zob. też wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25.03.2011 r., IV CSK 377/10; z dnia 18.05.2016 r., V CSK 88/16; z dnia 08.12.2006 r., V CSK 339/06). Dopuszczalność odwołania się do miernika wartości „innego niż pieniądź” należy przy tym pojmować szeroko. Po pierwsze, świadczenie pieniężne może zostać zwaloryzowane według przewidzianego w umowie kryterium – przeciętnego wynagrodzenia, stopy inflacji, kursu złota, średniej ceny zboża albo jakichkolwiek innego wskaźnika gospodarczego. Po drugie, skoro można przyjąć miernik wartości o innym zupełnie charakterze niż pieniądź (waluta), to tym bardziej (a maiori ad minus) można posłużyć się innym wskaźnikiem pieniężnym, czyli przeliczenie świadczenia pieniężnego może także nastąpić według kursu waluty innej niż pieniądź polski. Indeksacja kredytu kursem CHF jest postacią takiej właśnie waloryzacji umownej. Waloryzacja świadczenia pieniężnego zmierza do urealnienia jego wartości poprzez odwołanie do obiektywnych, niezależnych od stron transakcji kryteriów. Także w przypadku umów kredytu takie urealnienie może znaleźć zastosowanie. Waloryzacja kwoty nominalnej kredytu jest niezależna od ustaleń dotyczących odsetek umownych (kapitałowych), które w przypadku umowy kredytu stanowią wynagrodzenie banku za wykorzystanie przez kredytobiorcę udostępnionych mu środków pieniężnych, w przeciwieństwie do odsetek za opóźnienie pełniących właśnie funkcję waloryzacyjną obok funkcji represyjnej. Umowna klauzula waloryzacyjna nie określa świadczenia głównego, wprowadza jedynie umowny system jego podwyższenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02.02.2015 r., I CSK 257/14). W przypadku stosunków z zakresu obrotu gospodarczego posługiwanie się tego rodzaju waloryzacją jest powszechnie stosowane.

Brak jest podstaw do przyjęcia, aby ustalenie w umowie indeksacji kredytu wyrażonego w PLN do waluty CHF nie było objęte wolą stron. Strony przyjęły taki właśnie charakter kredytu, uwzględniając opisany w umowie mechanizm dwukrotnego przeliczenia, przy wypłacie kolejnych transz kredytu oraz przy dokonywaniu spłaty poszczególnych rat. Powodowie przy zawarciu umowy mieli pełną świadomość co do tego, że kwota udzielonego im kredytu przy spłacie

poszczególnych rat wyrażonych w harmonogramie spłat w CHF będzie przeliczana do waluty polskiej. W umowie wyraźnie uwidocznione są postanowienia dotyczące indeksacji kredytu i dokonywania jego spłat w PLN, a także stawki referencyjnej oprocentowania stosowanej do kredytów udzielanych w walucie obcej (LIBOR).

Ewentualne wątpliwości lub zastrzeżenia mogłyby dotyczyć jedynie samego konkretnego kursu CHF i metody jego ustalenia, nie zaś prawidłowości zawarcia samej umowy kredytu, a także przewidzianej nią waloryzacji.

W tym miejscu należy odwołać się do stanowiska Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wyrażonego w wyroku z dnia 04.09.2020 r., I ACa 557/20, w którym że umowa kredytu zawarta przez małżonków w związku z działalnością gospodarczą jednego z nich, zawierające klauzule indeksacyjne, może być dotknięta nieważnością jedynie w zakresie spreadu walutowego, stanowiącego dodatkowe wynagrodzenie banku, a to na podstawie art. 58 § 2 kc.

Nie ulega wątpliwości, że zastosowanie innego kursu dla przeliczenia kredytu uruchamianego – kursu kupna oraz innego kursu dla przeliczenia kredytu spłacanego – kursu sprzedaży prowadzi do uzyskania przez bank dodatkowej korzyści finansowej wynikłej z różnicy między tymi kursami. Na tym polega istota tzw. spreadu walutowego.

Zastosowanie różnego kursu w zależności od tego, czy przeliczenie dotyczy wypłaconego kredytu czy też wysokości raty w dniu przewidzianym w harmonogramie spłaty należy uznać za postanowienie umowne dotknięte sprzecznością z zasadami współżycia społecznego (dobrymi obyczajami) na zasadach ogólnych, a w konsekwencji nieważnością w rozumieniu art. 58 § 2 kc. Na potrzeby indeksacji kredytu wyrażonego początkowo w walucie obcej do waluty polskiej należało przyjąć kurs ustalany według tej samej jednolitej metody – albo każdorazowo kurs kupna albo każdorazowo kurs sprzedaży albo jakąś postać kursu uśrednionego lub kursu niezależnego od stron umowy, np. kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia uruchomienia kredytu albo dnia wymagalności raty kredytu. Rozbieżność stosowanych kursów stanowi korzyść wyłącznie dla banku udzielającego kredytu, a nie dla kredytobiorcy. Sytuacje tego rodzaju legły zresztą u podstaw dokonania nowelizacji prawa bankowego ustawą „tzw. antyspreadową” z dnia 26.07.2011 r.

Następnie należy zwrócić uwagę, iż stosowanie w ogóle do jakichkolwiek przeliczeń kursu stosowanego i ustalanego przez pozwanego Bank również może być poczytywane za postanowienie umowne sprzeczne z dobrymi obyczajami. Takie ukształtowanie treści umowy narusza równowagę kontraktową stron, przyznając jednej z nich pozycję dominującą i umożliwiając tej stronie jednostronne kształtowanie wymiaru zobowiązania drugiej strony. Kurs zakupu ustalany był przez Bank, który nie wskazał w przygotowanej przez siebie umowie kredytu metody wyliczenia tego kursu poddającej się weryfikacji. Miernik waloryzacji stosowany do przeliczenia świadczenia pieniężnego winien mieć charakter obiektywny, niezależny od woli jednej ze stron.

W umowie z dnia 30.12.2005 r. przewidziany został kurs kupna Banku dla przeliczenia sumy wypłaconego kredytu lub jego kolejnych transz na PLN według kursu kupna Banku, zaś dla przeliczenia poszczególnych rat kurs sprzedaży NBP. Już samo zastosowanie do pierwszego przeliczenia kursu kupna, z natury swej niższego i od kursu sprzedaży i od kursu średniego, oznacza dodatkową korzyść po stronie Banku. Wynika to z czysto matematycznej operacji – suma kredytu w PLN podzielona przez niższy kurs da wynik w postaci wyższej sumy w CHF.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wskazał, że przy przyjęciu kursu kupna z dnia zawarcia umowy powodowie mogli spodziewać się, że indeksowana kwota kredytu wyniesie 148.770,56 CHF, natomiast po wypłacie kredytu i przeliczeniu kwota ta wyniosła 148.814,01 CHF, czyli była wyższa. Przeliczenie kwoty kredytu na CHF według średniego kursu NBP (o czym będzie mowa szczegółowo poniżej) powoduje, że kwota kredytu wynosi 145.494,93 CHF, czyli jest wyraźnie już niższa (ponad 3.000 CHF). Z kolei zastosowanie kursu sprzedaży do przeliczenia rat oznacza, że od razu po wypłacie kredytu kredytobiorca zobowiązany jest do spłaty wyższego kapitału niż otrzymany. Taka sytuacja ewidentnie narusza zasady współżycia społecznego dobre obyczaje. Nie ma przy tym znaczenia, jak wskazał pozwany, że 8 miesięcy później kurs sprzedaży NBP był niższy. Dla oceny ważności i skuteczności umowy miarodajny jest w pierwszej kolejności stan z chwili jej zawarcia.

Można wskazać na przeliczenia dotyczące choćby tylko pierwszej transzy kredytu uruchomionej dnia 11.01.2006 r. w kwocie 68.239,51 zł, co zostało przeliczone na kwotę 27.944,11 CHF wg kursu Banku wynoszącego 2,4420. Kurs sprzedaży NBP z tego dnia wyniósł 2,4719, co dałoby 69.075,05 zł.

W takich okolicznościach zachodzą podstawy do sformułowania daleko idących zastrzeżeń wobec zastosowania do indeksowania kredytu na etapie jego udzielenia, wypłaty, a następnie uiszczania rat, kursu określanego jednostronnie przez Bank. Konieczne jest zatem ustalenie kursu prawidłowego, mającego obiektywny walor, nie pochodzącego od jednej, silniejszej strony umowy, dającego się zweryfikować.

Świadczeniem nienależnie spełnionym przez powodów i podlegającym zwrotowi może być wyłącznie ta część dokonanych spłat, jaka była wynikiem zastosowania różnych kursów walutowych przez pozwany Bank (spreadu).

Sąd oddalił wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, uznając dowód ten za zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy. Wniosek został zresztą nieprawidłowo sformułowany. Powodowie wnieśli o przeprowadzenie tego dowodu na okoliczność (pkt 3 pozwu) wyliczenia łącznej wysokości zapłaconych przez powodów rat kapitałowych oraz odsetkowych w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia wniesienia pozwu, a następnie wyliczenia różnicy pomiędzy poniesionym przez powodów kosztem kredytu a kwotą wypłaconego kapitału. Wysokość zapłaconych rat wynika z dołączonego do pozwu zaświadczenia Banku, także wysokość wskazanej różnicy można obliczyć na podstawie tego zaświadczenia (wpłaty minus wypłaty). Nie są to w żadnym razie wiadomości specjalne. Ponadto powodowie, przedkładając zaświadczenie Banku, wykazali jedynie wpłaty dokonane do dnia 31.08.2018 r. Pozew został wniesiony w dniu 10.12.2019 r. Nie ma zatem materiału dowodowego, na podstawie którego biegły mógłby wydać opinię wnioskowaną przez powodów.

Ponadto samo wyliczenie nadpłaty jako różnicy kwot wpłaconych i udzielonego kredytu sprowadza się w istocie do wykonania określonych operacji matematycznych, które nie wymagają wiedzy specjalnej. Z powyższych przyczyn nie zachodziła w sprawie konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego.

Sąd doszedł do przekonania, iż do rozliczenia kredytu możliwe jest posłużenie się w celu takiego rozliczenia wskaźnikiem kursowym w postaci średniego kursu Narodowego Banku Polskiego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14.07.2017 r., II CSK 803/16; z dnia 13.12.2018 r., V CSK 559/17; z dnia 27.02.2019 r., II CSK 19/18; a także wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie: z dnia 18.09.2018 r., V ACa 802/17; z dnia 10.12.2018 r., I ACa 830/17; z dnia 11.12.2018 r., I ACa 965/17; z dnia 18.12.2018 r. I ACa 953/16). Kurs ten należy uznać za wskaźnik obiektywny, mający przy tym podstawę normatywną wynikającą z art. 358 § 2 i 3 kc, a przed zmianą tego przepisu dokonaną w 2008 r., np. z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29.08.1997 r. o Narodowym Banku Polskim.

Ponieważ oprocentowanie kredytu było zmienne – zmiana następowała co 6 miesięcy, nie jest możliwe proste rozliczenie kredytu z przyjęciem ilorazu kapitału kredytu i ilości rat. Zgodnie z umową raty miały mieć charakter annuitetowy (umorzeniowy), czyli winny być równe w kolejnych sześciu miesiącach jako suma. Natomiast w obrębie jednej raty na przestrzeni okresu kredytowania proporcja składników tej konkretnej raty – kapitału kredytu i odsetek ulega zmianie poprzez zmniejszanie udziału odsetek w wysokości miesięcznej spłaty kredytu. Wobec powyższego konieczne jest posłużenie się symulacją spłaty kredytu (przy wykorzystaniu dowolnego dostępnego programu kalkulacyjnego służącego tworzeniu takich symulacji), opracowaną, jak harmonogram spłaty, z góry, ale z aktualizacją co sześć miesięcy.

Sposób takiego rozliczenia wskazuje poniższa tabela, opracowana przy pomocy symulatora kredytu (...). W celu ustalenia wysokości rat miesięcznych należy wprowadzić następujące dane: kwotę kapitału pozostałą do spłaty, ilość rat pozostałych do spłaty, wysokość oprocentowania. Operację tę należy powtarzać po każdym sześciu ratach, wprowadzając na nowo aktualny kapitał, ilość rat za każdym razem mniejszą o 6, a także aktualną stawkę oprocentowania kredytu.

Kwoty wpłacone przez powodów zostały przyjęte na podstawie zestawienia załączonego do pozwu.

Stosownie do postanowień umowy kurs CHF przyjęty do przeliczenia raty kurs sprzedaży NBP miał pochodzić z dnia poprzedzającego wpłatę. Sąd przyjął do przeliczenia każdorazowo kurs z dnia dokonania wpłaty, albowiem skoro raty wyrażone były w CHF, a jedynie uiszczane w PLN, to po pierwsze nie można przyjmować z góry wymiaru raty w PLN, a po drugie przeliczenie według dnia poprzedzającego powoduje, że dopiero w dacie wpłaty okazuje się, ile faktycznie rata wynosiła. Biorąc pod uwagę kurs z dnia wpłaty można ocenić, czy wpłata pokrywa ratę czy też nie.

Przed przystąpieniem do rozliczenia spłaty należy dokonać prawidłowego przeliczenia kwot kredytu wyrażonych w CHF i PLN wypłaconych powodom w transzach od stycznia 2006 r. do maja 2006 r. oraz uwzględnić fakt, iż przez 12 miesięcy powodowie korzystali z karencji w spłacie kapitału kredytu, dokonując jedynie wpłat zaliczanych na pokrycie odsetek. Odsetki te z kolei powinny być naliczane od faktycznie wypłaconego kapitału.

Wpłatę kredytu i pierwsze raty odsetkowe obrazuje następująca tabela.

Data	Wpłata transzy w PLN	Wpłata / rata w CHF	Kurs średni NBP	Rata w CHF
11.01.2006	68.239,51	27.944,11	2,4420	
30.01.2006	60.000,00	24.450,87	2,4539	39,55
13.02.2006	60.000,00	24.621,45	2,4369	107,41 +26,55
09.03.2006	60.000,00	24.191,60	2,4802	
30.03.2006				157,88 +37,50
07.04.2006	60.000,00	23.844,53	2,5163	
27.04.2006	50.000,00	20.442,37	2,4459	
30.04.2006				207,48 + 38,57 + 5,51 = 251,56

24.03.2006					2,4750	74,78	30,21	+5,32 / 13,17
30.03.2006	195,38				2,4980			
31.03.2006					2,4913	497,80	199,82	+9,76 / 24,32
30.04.2006	251,56							
04.05.2006					2,4485	613,00	250,35	+8,55 / 20,93
30.05.2006	298,27				2,5247	795,50	315,09	+25,37 / 64,05
28.06.2006					2,6099	801,21	306,99	
	328,58							3,78 / 9,87
	328,58							
31.07.2006					2,5010	934,00	373,45	48,65 / 121,67
29.08.2006					2,5025	836,10	334,11	
	328,58							54,18 / 135,59
	328,58							
02.10.2006					2,5081	845,50	337,11	62,71 / 157,28
	328,58							

31.10.2006					2,4473	820,00	335,06	69,19 / 169,33
	328,58							
01.12.2006					2,3917	809,10	338,29	78,90 / 188,71
29.12.2006					2,3842	805,00	337,64	
	328,58							87,96 / 209,71
				145.494,93				
				360 / 2,71				
30.01.2007	590,89	262,32	328,57		2,4257	1.570,50	647,44	56,55 / 137,17
27.02.2007					2,4176	1.454,36	601,57	
28.02.2007	590,89	262,91	327,98	144.969,70				10,68 / 25,82
				358 / 3,61				
29.03.2007					2,3931	1.633,00	682,38	
30.03.2007	661,95	225,84	436,11					20,43 / 48,89
30.04.2007	661,95	226,52	435,43					
04.05.2007					2,2735	1.580,50	695,18	O: 4 x 7,22 % = 0,52 CHF

2007								725,35
28.01.2008					2,2565	1.686,54	747,41	
30.01.2008	661,95	232,72	429,23					85,46 / 192,84
27.02.2008					2,1941	1.525,35	695,21	
29.02.2008	661,95	233,42	428,53					33,26 / 72,98
27.03.2008					2,2441	1.562,55	696,29	34,34 / 77,06
30.03.2008	661,95	234,13	427,82	141.980,21 345 4,40 %				
25.04.2008					2,1196	1.619,02	763,83	37,87 / 80,28
30.04.2008	725,96	205,37	520,59					
26.05.2008					2,1052	1.613,82	766,59	40,63 / 85,53
30.05.2008	725,96	206,12	519,84					
30.06.2008	725,96	206,88	519,08					
01.07.2008					2,0881	1.598,22	765,39	O: 0,18 CHF 39,25 / 81,96
28.07.2008					1,9707	1.518,72	770,65	

30.07.2008	725,96	207,64	518,32					44,69 / 88,07
28.08.2008					2,0754	1.577,41	760,05	
30.08.2008	725,96	208,40	517,56					34,09 / 70,75
29.09.2008					2,1412	1.609,36	751,62	
30.09.2008	725,96	209,16	516,80					25,66 / 54,94
27.10.2008					2,6485	1.996,47	753,81	
30.10.2008	725,96	209,93	516,03					27,85 / 73,76
30.11.2008	725,96	210,70	515,26	140.316,01				
				337 4,90 %				
01.12.2008					2,5090	1.861,24	741,83	15,87 / 39,82
30.12.2008	767,29	194,34	572,95		2,7618	2.194,77	794,69	27,40 / 75,67
2008								993,66
28.01.2009					2,8928	2.330,67	805,68	38,39 / 111,05
30.01.2009	769,29	195,13	572,16					
28.02.2009	767,29	195,93	571,36					

02.03.2009					3,2069	2.553,00	796,10	28,81 / 92,39
30.03.2009	767,29	196,73	570,56	139.533,88 333 4,40				
31.03.2009					3,1001	2.484,63	801,47	O: 0,21 33,97 / 105,31
30.04.2009	726,32	214,70	511,62					
04.05.2009					2,9068	2.247,85	773,31	O: 4 x 8,80 % = 0,70 CHF 46,29 / 134,56
30.05.2009	726,32	215,49	510,83					
01.06.2009					2,9398	2.287,25	778,03	51,71 / 152,02
30.06.2009	726,32	216,28	510,04		2,9314	2.262,71	771,89	45,57 / 133,58
30.07.2009	726,32	217,07	509,25	138.670,34 329 3,70	2,7339	2.023,83	740,27	13,95 / 38,14
30.08.2009	671,40	243,84	427,56					
31.08.2009					2,7037	1.926,34	712,48	41,08 / 111,07
29.09.2009					2,7798	1.990,95	716,22	44,82 / 124,59

30.09.2009	671,40	244,59	426,81					
30.10.2009	671,40	245,34	426,06					
03.11.2009					2,8377	1.993,00	702,33	O: 4 x 7,40 % = 0,54 CHF 30,39 / 86,24
30.11.2009	671,40	246,10	425,30					
01.12.2009					2,7381	1.957,26	714,82	O: 0,14 CHF 43,28 / 118,50
30.12.2009	671,40	246,86	424,54					
2009								1.207,45
04.01.2010					2,7510	1.973,07	717,22	O: 5 x 7,40 % = 0,68 CHF 45,14 / 124,18
29.01.2010					2,7677	1.960,72	708,43	
30.01.2010	671,40	247,62	423,78	137.195,99 323 3,54				37,03 / 102,49
28.02.2010	659,36	254,64	404,72					

02.03.2010					2,6874	1.886,27	701,89	O: 1 x 7,08 % = 0,13 CHF 42,40 / 113,95
30.03.2010	659,36	255,39	403,97					
01.04.2010					2,7080	1.891,67	698,55	O: 2 x 7,08 % = 0,26 CHF 38,93 / 105,42
30.04.2010	659,36	256,14	403,22		2,7200	1.908,60	701,69	42,33 / 115,14
30.05.2010	659,36	256,90	402,46					
01.06.2010					2,9029	1.999,00	688,62	O: 2 x 7,08 % = 0,26 CHF 29 / 84,18
30.06.2010	659,36	257,65	401,71		3,1345	2.196,70	700,81	41,45 / 129,93
30.07.2010	659,36	258,41	400,95	135.656,86 317 3,41				
02.08.2010					2,9142	2.030,72	696,84	O: 3 x 7,08 %

30.01.2011	649,80	268,09	381,71	134.059,68 311 3,44				
01.02.2011					3,0235	2.072,00	685,30	0: 0,12 35,38 / 106,97
28.02.2011	651,97	267,67	384,30		3,1043	2.149,40	692,39	40,42 / 125,48
30.03.2011	651,97	268,44	383,53		3,0654	2.139,00	697,79	45,82 / 140,46
30.04.2011	651,97	269,21	382,76					
02.05.2011					3,0546	2.102,70	688,37	0: 2 x 6,88 % = 0,25 36,15 / 110,42
30.05.2011	651,97	269,98	381,99					
31.05.2011					3,2254	2.246,15	696,39	0: 0,12 44,30 / 142,89
30.06.2011	651,97	270,75	381,22		3,3004	2.322,90	703,82	51,85 / 171,13
29.07.2011					3,5080	2.425,64	691,46	
30.07.2011	651,97	271,53	380,44					39,49 / 138,53
30.08.2011	651,97	272,31	379,66					

30.04.2012	641,54	284,50	357,04		3,4731	2.366,35	681,34	39,80 / 138,23
30.05.2012	641,54	285,28	356,26					
01.06.2012					3,6743	2.467,47	671,55	O: 2 x 6,58 % = 0,23 CHF 29,78 / 109,42
30.06.2012	641,54	286,06	355,48					
02.07.2012					3,5217	2.414,28	685,54	44,00 / 154,95
30.07.2012	641,54	286,84	354,70	129.087,16 293 3,38				
31.07.2012					3,4206	2.367,67	692,18	O: 0,12 50,52 / 172,81
30.08.2012	647,68	284,09	363,59					
03.09.2012					3,4958	2.383,83	681,91	O: 4 x 6,76 % = 0,50 CHF 33,73 / 117,91
30.09.2012	647,68	284,89	362,79					
01.10.2012					3,3925	2.338,10	689,20	41,52 / 140,86

30.10.2012	647,68	285,69	361,99		3,4279	2.349,40	685,38	37,70 / 129,23
30.11.2012	647,68	286,50	361,18					
04.12.2012					3,4010	2.339,41	687,86	O: 0,50 CHF 39,68 / 134,95
30.12.2012	647,68	287,30	360,38					
31.12.2012					3,3868	2.314,22	683,31	35,63 / 120,67
2012								1.525,15
29.01.2013					3,3763	2.280,70	675,50	
30.01.2013	647,68	288,11	359,57	127.370,58 287 3,27				27,82 / 93,93
28.02.2013	640,31	293,23	347,08					
05.03.2013					3,3691	2.309,42	685,47	O: 5 x 6,54 % = 0,57 CHF 44,59 / 150,23
30.03.2013	640,31	294,03	346,28					
02.04.2013					3,4422	1.475,65	428,69	O: 0,11 CHF

								minus 211,73 CHF / 728,82 PLN
30.04.2013	640,31	294,83	345,48		3,3821	2.295,70	678,78	38,47 / 130,11
30.05.2013	640,31	295,63	344,68					
05.06.2013					3,4168	2.340,00	684,85	5 x 6,54 % 0,57 CHF 43,97 / 150,24
30.06.2013	640,31	296,44	343,87					
03.07.2013					3,5288	2.383,50	675,44	2 x 6,54 % = 0,23 CHF 34,90 / 88,26
30.07.2013	640,31	297,25	343,06	125.599,17 281 3,28				
05.08.2013					3,4221	2.315,32	676,58	6 x 6,54 % = 0,70 CHF 35,57 / 121,72
30.08.2013	640,96	297,66	343,30		3,4632	2.363,65	682,50	41,54 / 143,86
11.09.2013					3,4211	45,00	13,15	45,00

30.09.2013	640,96	298,47	342,49		3,4500	2.340,05	678,28	37,32 / 128,76
30.10.2013	640,96	299,29	341,67					
04.11.2013					3,3950	2.300,10	677,50	O: 5 x 6,56 % = 0,58 CHF 35,96 / 122,08
30.11.2013	640,96	300,11	340,85					
03.12.2013					3,4179	2.313,80	676,97	O: 3 x 6,56 % = 0,35 35,66 / 121,88
16.12.2013					3,4202	30,00		30,00
30.12.2013	640,96	300,93	340,03		3,3866	2.294,00	677,38	36,42 / 123,34
2013								720,59
29.01.2014					3,4348	2.327,00	677,48	
30.01.2014	640,96	301,75	339,21					36,52 / 125,44
28.02.2014	640,96	302,58	338,38					
04.03.2014					3,4474	2.375,00	688,92	O: 4 x 6,56 %

								= 0,46 CHF 47,50 / 163,75
30.03.2014	640,96	303,40	337,56					
03.04.2014					3,4176	2.350,60	687,79	O: 3 x 6,56 % = 0,35 46,48 / 158,85
30.04.2014	640,96	304,23	336,73		3,4433	2.340,70	679,78	38,82 / 133,67
29.05.2014					3,3899	2.313,80	682,56	
30.05.2014	640,96	305,06	335,90					41,60 / 141,02
27.06.2014					3,4137	2.310,00	676,69	
30.06.2014	640,96	305,90	335,06					35,73 / 121,97
30.07.2014	640,96	306,73	334,23	121.973,06 269 3,27				
31.07.2014					3,4225	2.319,00	677,57	O; 0,11 CHF 36,60 / 125,26
30.08.2014	640,33	307,96	332,37					
01.09.2014					3,4901	2.375,00	680,50	2 x 6,54 %

								= 0,23 CHF 39,94 / 139,39
30.09.2014	640,33	308,80	331,53					
01.10.2014					3,4662	2.352,15	678,60	1 x 6,54 % = 0,11 CHF 38,16 / 132,27
30.10.2014	640,33	309,64	330,69		3,5068	2.372,44	676,53	36,20 / 126,95
30.11.2014	640,33	310,48	329,85					
01.12.2014					3,4741	2.359,34	679,12	38,79 / 134,76
29.12.2014					3,5794	2.379,00	664,64	24,31 / 87,02
30.12.2014	640,33	311,33	329,00					
2014								1.590,35
30.01.2015	640,33	312,18	328,15	120.112,67 263 3,14				
02.02.2015					3,9555	2.728,31	689,75	3 x 6,28 % = 0,33 CHF 49,09 / 194,18

28.02.2015	632,30	318,01	314,29					
03.03.2015					3,8728	2.534,00	654,31	O: 3 x 6,28 % 0,33 CHF 21,68 / 83,96
30.03.2015	632,30	318,84	313,46		3,9097	2.544,52	650,82	18,52 / 72,41
27.04.2015					3,8822	2.530,30	651,77	
30.04.2015	632,30	319,68	312,62					19,47 / 75,59
29.05.2015					3,9910	2.608,00	653,47	
30.05.2015	632,30	320,51	311,79					21,17 / 84,49
30.06.2015	632,30	321,35	310,95		4,0412	2.614,28	646,91	14,61 / 59,04
30.07.2015	632,30	322,19	310,11	118.192,09 257 2,46				
31.07.2015					3,9355	2.461,60	625,49	Minus 6,81 / 26,80
30.08.2015	592,08	349,79	242,29					
31.08.2015					3,9238	2.392,00	609,61	17,53 / 68,78
28.09.2015					3,8656	2.367,00	612,32	

30.09.2015	592,08	350,51	241,57					20,24 / 78,24
27.10.2015					3,9302	2.418,50	615,36	
30.10.2015	592,08	351,23	240,85					23,28 / 91,50
27.11.2015					3,9172	2.406,36	614,31	
30.11.2015	592,08	351,95	240,13					22,23 / 87,08
30.12.2015	592,08	352,67	239,41					
31.12.2015					3,9394	2.392,00	607,20	O: 0,08 CHF 15,04 / 59,25
2015								981,32
29.01.2016					3,9949	2.481,30	621,12	
30.01.2016	592,08	353,39	238,69	116.082,55 251 2,51				29,04 / 116,01
29.02.2016	594,93	352,13	242,80		3,9922	2.453,90	614,67	19,74 / 78,81
30.03.2016	594,93	352,87	242,06		3,8890	2.393,00	615,33	20,40 / 79,34
29.04.2016					4,0215	2.458,75	611,40	

30.04.2016	594,93	353,60	241,33					16,47 / 66,23
30.05.2016	594,93	354,34	240,59					
31.05.2016					3,9701	2.441,10	614,87	O: 0,08 CHF 19,86 / 78,85
30.06.2016	594,93	355,08	239,85					
04.07.2016					4,0884	2.492,00	609,53	O: 4 x 5,02 % = 0,33 CHF 14,27 / 58,34
29.07.2016					4,0256	2.462,48	611,71	
30.07.2016	594,93	355,83	239,10	113.958,70 245 2,49 %				16,78 / 67,55
26.08.2016					3,9695	2.443,53	615,58	
30.08.2016	593,81	357,35	236,46					21,77 / 86,42
30.09.2016	593,81	358,09	235,72					
03.10.2016					3,9364	2.443,53	620,75	O: 3 x 4,98 % = 0,24 CHF

								26,70 / 105,10
27.10.2016					4,0039	2.649,77	661,80	
30.10.2016	593,81	358,84	234,97					67,99 / 272,23
30.11.2016	593,81	359,58	234,23		4,1159	2.532,40	615,27	21,46 / 88,33
30.12.2016	593,81	360,33	233,48					
2016								1.097,21
02.01.2017					4,1209	2.532,40	614,53	O: 0,24 CHF 20,48 / 84,40
30.01.2017	593,81	361,07	232,74		4,0529	2.484,58	613,04	20,23 / 81,99
28.02.2017	593,81	361,82	231,99					
02.03.2017					4,0314	2.456,00	609,22	O: 2 x 4,98 % = 0,16 16,25 / 65,51
30.03.2017	593,81	362,57	231,24					
03.04.2017					3,9597	2.433,17	614,48	O: 4 x 4,98 % = 0,32 CHF

								21,35 / 84,54
30.04.2017	593,81	363,33	230,48					
05.05.2017					3,8928	2.387,30	613,26	O: 3 x 4,98 % = 0,24 19,21 / 74,78
30.05.2017	593,81	364,08	229,73					
31.05.2017					3,8338	2.363,17	616,40	O: 0,08 22,51 / 86,30
30.06.2017	593,81	364,84	228,97					
03.07.2017					3,8735	2.384,48	615,59	O: 0,24 CHF 21,54 / 83,44
30.07.2017	593,81	365,59	228,22	109.621,21 233 2,55 %				
31.07.2017					3,7381	2.310,41	618,07	24,26 / 90,69
30.08.2017	597,01	364,07	232,94					
01.09.2017					3,7134	2.287,00	615,88	2 x 5,10 % = 0,17 CHF 18,70 / 69,44

30.09.2017	597,01	364,84	232,17					
03.10.2017					3,7618	2.529,30	672,36	3 x 5,10 % = 0,25 CHF 75,10 / 282,51
30.10.2017	597,01	365,62	231,39					
31.10.2017					3,6603	2.248,39	614,26	O: 0.08 CHF 17,17 / 62,85
30.11.2017	597,01	366,40	230,61		3,6008	2.210,70	613,95	16,94 / 61,00
30.12.2017	597,01	367,17	229,84					
2017								1.127,45
02.01.2018					3,5567	2.196,10	617,45	20,44 / 72,70
30.01.2018	597,01	367,95	229,06	107.425,16	3,5802	2.193,35	612,63	15,62 / 55,92
				227 2,56 %				
28.02.2018	597,53	368,36	229,17					
01.03.2018					3,6333	2.242,99	617,34	O: 1 x 5,12 % = 0,08 CHF

								19,73 / 71,69
26.03.2018					3,6089	2.236,87	619,82	
30.03.2018	597,53	369,15	228,38					22,29 / 80,44
30.04.2018	597,53	369,93	227,60					
08.05.2018					3,5744	1.972,00	551,70	O: 8 x 5,12 % = 0,47 CHF - 46,30 / - 165,49
30.05.2018	597,53	370,72	226,81					
04.06.2018					3,7218	2.334,10	627,14	O: 5 x 5,12 % = 0,42 CHF 29,19 / 108,64
29.06.2018					3,7702	2.332,00	618,53	
30.06.2018	597,53	371,51	226,02					21,00 / 79,17
30.07.2018	597,53	372,31	225,22	105.203,18 221 2,55 %				
07.08.2018					3,6896	2.289,00	620,39	O: 8 x 5,12 %

									= 0,47 CHF 22,39 / 82,61
30.08.2018	597,02	373,47	223,55						
31.08.2018				104.829,71	3,8033	2.335,32	614,02		0: 1 x 5,12 % = 0,08 CHF 16,92 / 64,35
2018									450,03
razem:									13.350,62 PLN

Tym samym łączna nadpłata po stronie powodów powstała w okresie od stycznia 2006 r. do sierpnia 2017 r. tylko z uwagi na zastosowanie spreadu walutowego wynosi 13.350,62 zł. Różnica ta stanowi świadczenie nienależne, którego zwrotu powodowie mogą się domagać od pozwanego.

Reasumując, Sąd zasądził od pozwanego Banku na rzecz powodów 13.350,62 zł. Zobowiązanie do zwrotu świadczenia nienależnego należy do tzw. zobowiązań bezterminowych, w których termin spełnienia świadczenia nie jest z góry oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, wobec czego spełnienie winno nastąpić niezwłocznie po wezwaniu do wykonania zgodnie z art. 455 kc. Powodowie wezwali pozwanego do zapłaty pismem z dnia 17.10.2019 r., doręczonym dnia 21.10.2019 r. Niezwłoczne spełnienie świadczenia pieniężnego w rozumieniu art. 455 kc oznacza z reguły spełnienie go w terminie 14 dni (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.05.1991 r., II CR 623/90; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20.03.2012 r., I ACa 191/11). Stąd też odsetki za opóźnienie na podstawie art. 481 § 1 kc podlegają naliczaniu od dnia 05.11.2019 r.

Dalej idące powództwo jako nieusprawiedliwione podlegało oddaleniu.

Wobec częściowego uwzględnienia powództwa o kosztach procesu należało orzec na podstawie art. 100 kpc. Powodowie wygrali sprawę w 4,95 %, pozwany w 95,05 %. Koszty procesu po stronie powodów objęły: opłatę sądową od pozwu – 1.000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 10.800 zł oraz opłaty skarbowe od pełnomocnictwa – 34 zł, tj. łącznie 11.834 zł, z czego 4,95 % wynosi 585,78 zł. Koszty procesu po stronie pozwanego objęły wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie – 10.800 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, tj. łącznie 10.817 zł, z czego 95,05 % wynosi 10.281,56 zł. Różnica między wskazanymi kwotami wynosi 9.695,78 zł i przypada pozwanemu. Koszty te obciążają powodów w częściach równych – art. 105 § 1 kpc – tj. po 4.847,89 zł.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.